Babits Mihály - Sok a város háztetője...

Sok a város háztetője,
Nem látni az eget tőle,
Hejh, az ég most borus lehet,
Hullat ezer pici pelyhet.

Sok a város háztetője,
Hóval van mind belepődve:
Hejh ha a hó cukor volna,
A világ de édes volna!

Óh édes is lehet annak,
Kinek otthon tüzet raknak -
Én csak járok künn, magamba,
Szakad a hó a nyakamba.

Gondolatok a versről

Babits Mihály rövid verse a téli város képén keresztül mutatja meg, milyen erősen elválhat egymástól a külső világ és a belső élmény. A háztetők sokasága elzárja az eget, ami egyszerre utalhat a városi tér szorosságára és a beszélő lelkiállapotára: a bezártság, a hideg és a magány együtt rajzolnak ki egy nyugtalanító hangulatot. A központi gondolat a kontraszt: a kinti ridegség és a vágyott melegség élesen szembekerül egymással.

A vers műfaja dal, amely egyszerű, ismétlődő szerkezetével és dallamos rímeléssel könnyen befogadható. Mégis mélyebb tartalmat hordoz, mert a játékos kép – „Hejh ha a hó cukor volna” – csak egy pillanatra engedi be az álmodozást. A szerkezet is ezt erősíti: a város leírásától a

fantázián át jutunk el a valóságba, ahol a beszélő továbbra is egyedül jár a hóesésben.

A hangnem mélabús, sóhajszerű, amit a visszatérő „Hejh” is alátámaszt. A stílus egyszerű, népies jellegű, de épp emiatt hat erősen: a mindennapi tapasztalatok mögött érzelmi mélység húzódik. A vers üzenete, hogy ugyanaz a világ másként hat arra, aki otthon melegben várakozik, és arra, aki egyedül bolyong benne. A mű empátiát ébreszt, és arra hív, hogy észrevegyük az apró különbségeket, amelyek meghatározzák, ki hogyan éli meg ugyanazt a pillanatot.

Mesefarm – Fejlesztő feladatok (összevont, végleges)

(Alsós–felsős szinthez igazítva)

1. Megfigyelés

1. Milyen az időjárás a versben, és milyen a város hangulata?
2. Ki jár kint a hóesésben, és hogyan érzi magát?

2. Nyelvi / ritmus feladat

1. Keress rímelő szópárokat a versből!
2. Figyeld meg a „Hejh” szó ismétlődését! Milyen érzést fejez ki?

3. Logikai gondolkodás

1. Miért gondolja a beszélő, hogy „a világ de édes volna”, ha a hó cukor lenne?
2. Ki érzi édesnek a havat, és miért?

4. Kreatív feladat

1. Rajzold le a havas várost a vers alapján!
   vagy
2. Írd le, mit tennél, ha hó helyett cukor esne az égből!
3. Képzeld el, hogy a beszélő hazaér! Hogyan változna meg a hangulata?

5. Érzelmi/erkölcsi reflexió

1. Könnyebb az élete annak, akinek otthon tüzet raknak. Te melyik helyzetbe tudod jobban beleélni magad?
2. Szerinted hogyan lehet segíteni azoknak, akik kint fáznak?

3. Volt már olyan, amikor valami kívülről szépnek tűnt, belül mégis szomorúnak érezted? Írd le röviden!

6. Rövid kvíz (3 kérdés – egyszerűsített változat)

1. Mi nem látszik a sok háztetőtől?

A) A nap B) Az utca C) Az ég

2. Mivel van beterítve a háztető?

A) Porral B) Hóval C) Cukorral

3. Mi esik a beszélő nyakába?

A) Eső B) Cukor C) Hó

4) Elemző feladatok – középiskolás szint

1. Megértés / tartalmi kérdés

Milyen a beszélő helyzete a harmadik versszakban, és hogyan viszonyul azokhoz, akiknek otthon melegük van?

2. Műfajazonosítás

A vers műfaja micsoda, és mi indokolja ezt? (Szerkezet, hangulat, nyelvezet alapján.)

3. Szerkezetelemzés

Hol következik be a fordulat? Hogyan tér át a vers a valóságból a vágyakozás birodalmába, majd vissza?

4. Hangnem és stílus

Jellemezd a vers hangulatát! Milyen stíluseszközök segítik ezt (pl. ismétlés, ellentét)?

5. Stíluseszközök / motívumok

Elemezd a hó és a cukor motívumát! Milyen jelentések kapcsolódnak hozzájuk?

6. Konfliktus és szereplőelemzés

Mi a fő ellentét a versben? Belső vagy külső konfliktus ez?

7. Tanulság / értelmezés

Mit üzen a vers a boldogság és az anyagi biztonság kapcsolatáról?

5) Tanári beszélgetőkérdések

1. Számodra mi jelenti a „belső meleget” a mai világban?

2. Milyen mai helyzetekben érzi az ember azt, amit a vers beszélője: vágyakozást vagy kiszolgáltatottságot?
3. Lehet-e szerepe a költészetnek a társadalmi különbségek bemutatásában?
4. Ha te lennél a beszélő, hogyan melegítenéd fel a lelkedet a havas utcán sétálva?

MEGOLDÁSOK – A feladatsor végére

Megfigyelés

– Havas, borongós, hideg az idő. A város rideg, szomorú hangulatú.
– A beszélő egyedül jár kint, fázik, magányos.

Nyelvi / ritmus feladat

– Rímek: háztetője–tőle; lehet–pelyhet; volna–volna; annak–raknak; magamba–nyakamba.
– A „Hejh” sóhajt, vágyakozást, kesergést fejez ki.

Logikai gondolkodás

– A cukor édességet, boldogságot jelképez; a hó hideg és íztelen → vágy egy „édesebb életre”.
– Az érzi „édesnek” a telet, akinek otthon melege van.

Kreatív feladat

(Egyéni válaszok. Minta: „Süteményt sütnék a sok cukorból.”)

Érzelmi/erkölcsi reflexió

(Egyéni válaszok. Minta: Meleg ruha, forró tea, melegedőhely, segítségnyújtás.)

Kvíz

1. C – Az ég, 2. B – Hóval, 3. C – Hó

Elemző feladatok – minta megoldáselemek

– A beszélő kint van, fázik, magányos; irigykedve vagy szomorúan gondol a meleg otthonokra.
– Műfaj: dal – egyszerű ritmus, rímes forma, személyes hang.
– Fordulat: „Hejh ha a hó cukor volna” – valóság → vágyakozás.
– Hangnem: mélabús; stíluseszközök: ismétlés, ellentét, sóhajszerű megszólalás.
– Motívumok: hó = hideg, szegénység, kiszolgáltatottság; cukor = vágyott melegség, boldogság.
– Fő ellentét: kint/bent, hideg/meleg, fázás/otthon – belső és külső konfliktus egyszerre.

– Üzenet: az alapvető biztonság és melegség jelentősen meghatározza, hogyan éljük meg a világot.

Forrás: Mesefarm.hu – játékos fejlesztés a Mesefarm alkotóműhelyéből.
A feladatokat örömmel készítettük azoknak, akik szeretnek tanulni és játszani.
Kérjük, a forrás megjelölésével használd.

Forrás és online változat

Forrás: Mesefarm.hu

Az eredeti online anyag a QR-kód segítségével érhető el.

Ez a PDF a Mesefarm nyomtatóbarát változata. A QR-kód az eredeti online cikkhez vezet, ahol a kapcsolódó tartalmak és frissítések is elérhetők.

Online változat

Mesefarm.hu - mesék, versek és fejlesztőanyagok gyerekeknek